

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for og formålet med lovforslaget

Universitetsloven understreger behovet for internationalisering af universiteternes uddannelser. Danske universiteter har en lang tradition for internationalt samarbejde om forskning og uddannelse. Udvekslingsaftaler mellem universiteter, EU's udvekslingsprogrammer, som fx Erasmus, og det nordiske Nordplusprogram har været rammen om danske universitetsstuderendes ophold ved udenlandske universiteter og udenlandske studerendes deltagelse i danske universitetsuddannelser.

Internationalisering af uddannelse har imidlertid ændret karakter. Med det store antal universitetsstuderende i internationale mobilitetsprogrammer er der behov for mere faste og gennemskuelige rammer for det samlede uddannelsesforløb. Usikkerhed om merit for udlandsophold, risiko for studietidsforlængelse m.v. kan hæmme den internationale mobilitet.

En international bevægelse fra udvekslingsprogrammer med vægt på individuel merit til egentlige uddannelsessamarbejder mellem universiteter fra flere lande i form af studieprogrammer som rammen for studentermobiliteten kan iagttages. Universiteternes mulighed for at indgå aftaler om egentlige studieprogrammer skaber også bedre betingelser for at sikre en stærk faglig sammenhæng, relevans og progression mellem den danske uddannelse og studieforløbet i udlandet. Desuden kan det medvirke til at reducere problemer om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser.

Danske studerendes hidtidige muligheder for at erstatte dele af den danske uddannelse med fag fra et udenlandsk universitet (merit) vil imidlertid fortsat være relevant for studentermobiliteten og berøres ikke af dette lovforslag.

Med forslaget er det hensigten yderligere at fremme internationaliseringen af de danske universiteters uddannelser til gavn for danske studerende i form af øget international studiemobilitet. OECD anbefalede i sin evaluering af det danske universitetssystem fra januar

2004, at flere danske universitetsstuderende tager dele af deres uddannelse i udlandet.

Studieophold ved udenlandske universiteter udvikler danske studerendes faglige kompetencer samtidig med, at det giver internationale og interkulturelle kompetencer, herunder fremmedsprogkompetencer. Samtidig bringer studerende internationale erfaringer med hjem og er på den måde med til at fremme Danmarks internationale samarbejde.

Tilsvarende beriger udenlandske studerende de danske studiemiljøer. De bidrager til bedre studiemiljø, til pædagogisk nytænkning og til udvikling af danske studerendes fremmedsprogkompetencer. Herudover får udenlandske studerende kendskab til dansk kultur og det danske sprog. Flere udenlandske studerende ved de danske universiteter forudsætter, at der formuleres en aktiv sprogpolitik. Det fremhæves både i regeringens sprogpolitiske redegørelse til Folketinget fra december 2003 som led i vedligeholdelsen af det danske sprog og i Rektorkollegiets rapport om internationalisering fra marts 2004.

Forslaget skal desuden give danske universiteter bedre rammer i den internationale konkurrence om forskningsbaseret uddannelse, sådan at universiteterne – udover at kunne tilbyde danske studerende uddannelser på internationalt niveau – også kan tiltrække højt kvalificerede udenlandske studerende til uddannelser i Danmark.

Forslaget om etablering af en friplads- og stipendieordning for visse udenlandske studerende har til formål at tiltrække de bedst kvalificerede studerende fra tredjelande til danske kandidatuddannelser. Disse studerende tildeles en friplads på kandidatuddannelsen og et stipendium som støtte til at dække leveomkostninger i Danmark. Denne ordning giver mulighed for en målrettet og strategisk rekruttering af dygtige udenlandske studerende.

Ved at skabe mulighed for forpligtende uddannelsessamarbejde og ved at etablere en friplads- og stipendieordning for visse udenlandske studerende på danske kandidatuddannelser forbedres danske universiteters muligheder for at opbygge strategiske allian-